

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

Vastgesteld d.d. 05-07-2022

Naam school	VSO de Zwaai
Bestuur	College van bestuur: Jeep Jonker en Yvonne Beishuizen
Adres	Splitting 17
Telefoonnummer	0512 571130
Email	vsodezwaai@renn4.nl
Website	www.renn4.nl
Brinnummer	14OR00
Contactpersoon	Bertha Breeuwsma en Johannes Wouda (locatiedirecteuren)

Voorwoord

In dit schoolondersteuningsprofiel (vanaf hier profiel genoemd) kunt u lezen hoe de school leerlingen ondersteunt. Dit SOP is vooral voor ouders en betrokkenen¹ geschreven. Het kan ook voor andere doelen gebruikt worden:

- *Inzicht:*
Het profiel vertelt ouders hoe de school basisondersteuning en extra ondersteuning biedt. Ook vertelt het welke kennis en mogelijkheden er op de school zijn.
- *Afweging:*
Het profiel helpt de school bij de afweging of de school voor haar leerlingen passend onderwijs kan bieden.
- *Informatie:*
Het profiel geeft informatie voor het samenwerkingsverband. Zo wordt duidelijk of alle scholen een dekkend netwerk van passend onderwijs vormen voor alle leerlingen in de regio Zuidoost-Friesland.

De school is wettelijk verplicht in dit profiel de taken, verantwoordelijkheden en manier van werken rondom Passend Onderwijs op te schrijven. In de regio is de basisondersteuning vastgesteld. Dit profiel beschrijft hoe de school deze basisondersteuning uitvoert. De basisondersteuning is in bijlage 1 beschreven. Ook wordt beschreven welke extra ondersteuning de school aan hun leerlingen kan geven.

Voor meer informatie over de school kunt u natuurlijk ook de website van deze school bekijken. Hierop is bijvoorbeeld de schoolgids met informatie voor u als ouders te vinden. U kunt ook eens een afspraak maken voor een gesprek en/of rondleiding op de school.

Het profiel is met zorg en aandacht opgesteld door de schooldirectie van deze schoollocatie. Het is maximaal vier jaar geldig. Binnen die vier jaar wordt de inhoud regelmatig opnieuw bekeken en zo nodig aangepast. De ouders en docenten in de Medezeggenschapsraad hebben voordat het profiel is vastgesteld advies gegeven over de inhoud van het profiel.

Het schoolondersteuningsprofiel is voor het laatst bijgesteld op: 24 juni 2022.

¹ Ouders en verzorgers en betrokkenen worden hierna ouder(s) genoemd.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Beschrijving van de niveaus van ondersteuning	
	1.1 Inleiding	3
	1.2 Ondersteuning aanwezig voor alle leerlingen	4
	1.3 Ondersteuning aanwezig voor enkele leerlingen (maatwerk)	4
	1.4 Ondersteuning is niet aanwezig (grenzen aan de ondersteuning)	4
Hoofdstuk 2	Het schoolondersteuningsprofiel	
	2.1 De visie en missie van de Zwaai	5
	2.2 Beschikbare rollen binnen de school	5
	2.3 Aanpassingen in het gebouw	6
	2.4 Maatwerk	6
Bijlage 1	Kwaliteitsgebied onderwijsproces regulier VO	12
Bijlage 2	Beschrijving van de basisondersteuning voor alle leerlingen	18

Hoofdstuk 1 Beschrijving van de niveaus van ondersteuning

1.1 Inleiding

De school werkt met 34 andere schoollocaties samen in een samenwerkingsverband; Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland.

Alle scholen mogen zelf bepalen op welke manier zij aan hun leerlingen onderwijs bieden.

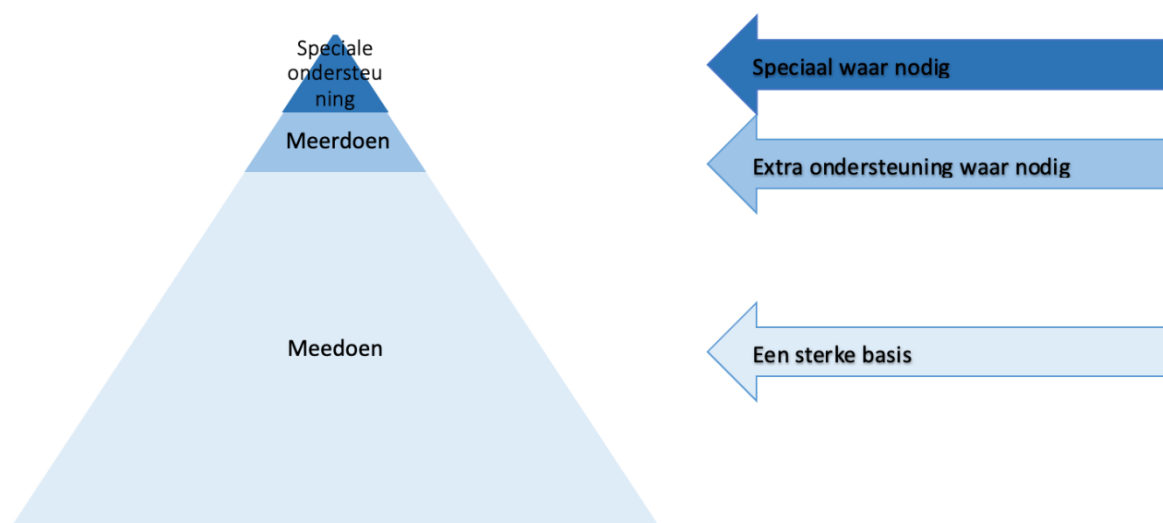
Binnen dit samenwerkingsverband is afgesproken dat alle schoollocaties voldoen aan de minimale eisen van de onderwijsinspectie. Dit wordt *'Meedoen'* genoemd.

Daarnaast zijn er schoollocaties die zich meer hebben gespecialiseerd in bepaalde richtingen van het onderwijs aan hun leerlingen. Dat wordt *'Meerdoen'* genoemd.

Binnen het samenwerkingsverband is een orthopedagogisch en didactisch centrum (OPDC) voor kortdurende trajecten. Ook zijn er binnen het samenwerkingsverband scholen voor speciaal onderwijs (VSO). Het OPDC en VSO bieden een vorm van extra gespecialiseerde ondersteuning op een aparte locatie. Dat wordt *'Speciale ondersteuning'* genoemd. VSO de Zwaai is een school voor voortgezet speciaal onderwijs en valt in de categorie *'de speciale ondersteuning'*.

Als een leerling geplaatst wordt op het VSO of OPDC is altijd een indicatie nodig van het Samenwerkingsverband. Er zijn afspraken gemaakt wanneer hiervoor er een indicatie afgegeven kan worden.

Het is belangrijk dat altijd een analyse wordt gemaakt van de ondersteuning die de leerling nodig heeft en welke soort ondersteuning daarbij past. Ook wordt gekeken of de school deze ondersteuning zelf kan bieden. Deze analyse gebeurt steeds opnieuw, omdat de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan veranderen. De analyse wordt in een ondersteuningsperspectiefplan (OPP) opgeschreven.

Het onderwijs op de Zwaai vindt plaats op het niveau *'speciale ondersteuning'*. In het SOP van de Zwaai wordt de niveauaanduiding (meedoen, neerdoen en speciale ondersteuning) zoals in het regulier onderwijs niet gebruikt. Er wordt onderscheid gemaakt in welke ondersteuning aanwezig is voor alle leerlingen, welke ondersteuning aanwezig is voor enkele leerlingen en ten slotte welke ondersteuning niet aanwezig is. Het is het streven om voor de VSO-leerlingen aan de kwaliteitsnorm van het VO te werken, zie bijlage van dit SOP. Het VSO valt onder het inspectiekader Primair Onderwijs.

1.2 Ondersteuning aanwezig voor alle leerlingen

Ondersteuningsaanbod dat voor elke leerling beschikbaar is op het moment dat het nodig is. Het niveau van de basisondersteuning is de norm die de onderwijsinspectie met betrekking tot de basiskwaliteit stelt. Met behulp van deze basisondersteuning zal het voor de meeste leerlingen mogelijk zijn om het onderwijsprogramma op gelijke voet te volgen met hun klasgenoten. Het niveau van basisondersteuning is vastgelegd in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en in bijlage 2 van dit profiel

1.3 Ondersteuning aanwezig voor enkele leerlingen (maatwerk)

Voor een deel van de leerlingen is er echter meer nodig dan de basisondersteuning die de Zwaai biedt. Er zullen structurele aanpassingen in het aanbod van de school moeten worden toegestaan: aanpassingen in de begeleiding, studielast, toetsen of in het schoolgebouw. Als er maatwerk wordt geleverd is het mogelijk voor deze leerlingen binnen de grenzen van het aangeboden programma hun opleiding op de Zwaai te volbrengen. Het gaat hierbij om ondersteuning met een structureel, langdurig karakter op individueel niveau. Hierbij doet de school maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Dit wordt in een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) vastgelegd. Ouders en leerling worden betrokken bij doelen en aanpassingen in het maatwerktraject.

Naast deze aanpassingen werkt de Zwaai nauw samen met ketenpartners. Indien zorg voorliggend is of indien er sprake is van een onderwijszorgarrangement, zal de Zwaai in nauwe samenwerking met haar ketenpartners de zorg en het onderwijs op elkaar afstemmen.

1.4 Ondersteuning is niet aanwezig (grenzen aan de ondersteuning)

Het kan voorkomen dat de school ondanks optimale inspanning en met maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet, niet voldoende tegemoetkomt aan de zeer specifieke onderwijsbehoeften van de leerling. In dat geval zal de school vanuit haar wettelijke zorgplicht, in samenspraak met ouders, de leerling naar een passende (onderwijs)plek toe leiden.

Mogelijke contra-indicaties voor plaatsing:

- Overmatige alcohol en drugsgebruik;
- Ernstig crimineel gedrag;
- Psychiatrische problematiek waarbij één-op-één begeleiding noodzakelijks is, te denken valt aan ernstige vormen van MCDD, CD, ASS, persoonlijkheidsstoornis, etc.;
- Niet in staat zijn tot het volgen van groepsgericht onderwijs (groeps grootte ca. 15 leerlingen) onder de verantwoordelijkheid van een leerkracht;
- Geen volledig onderwijs kunnen volgen, dan wel in staat zijn om minder dan 50% van de lestijd onderwijs te kunnen volgen met een reële opbouw mogelijkheid naar 100% onderwijstijd;
- Ernstig en verbaal geweld;
- Niet open staan voor samenwerking met hulpverlening/ketenpartners;
- Niet willen delen van relevante informatie vanuit de hulpverlening;
- In het OPP moet een aan onderwijs gerelateerd perspectief te formuleren zijn, school is meer dan opvang en zorg;

Daar waar sprake is van één of meer van de genoemde punten, zal de Commissie van Begeleiding (hierna: CvB) een plaatsing mogelijk niet kunnen realiseren. Soms zal een plaatsing tijdelijk opgeschort worden. In die gevallen is over het algemeen de zorgvraag voorliggend. In het belang van de leerling blijft school uitvoering geven aan de zorgplicht: onderzoek en/of advisering volgt.

Hoofdstuk 2 Het schoolondersteuningsprofiel

Ons schoolondersteuningsprofiel

In dit hoofdstuk legt de school uit op welke manier hulp wordt geboden, welke specialisten er binnen de school zijn en hoe bijzondere arrangementen zijn vormgegeven.

2.1 De visie en missie van de Zwaai

Op De Zwaai streven we naar een passend perspectief voor iedere leerling. Hierbij is de missie: de gemotiveerde leerling. Dit betekent dat wij samen met de leerling willen ontdekken waar hij of zij goed in is, wat je ontwikkelpunten zijn en waar de leerling in de toekomst naar toe wil groeien. Dit kan op verschillende niveaus en via verschillende (leer)routes. Als bouwsteen voor alle (leer)routes willen we dat alle leerlingen op De Zwaai zich welkom en geaccepteerd voelen: je mag zijn wie je bent. Zonder welbevinden geen ontwikkeling! Om dit te kunnen bereiken gaan we uit van vijf kernwaarden: kwaliteit – duidelijkheid – respect – openheid – betrouwbaarheid

2.2 Beschikbare rollen binnen de school

Binnen het schoolteam zijn er verschillende mensen die met hun expertise hulp kunnen bieden aan de leerling. Deze zijn hieronder weergegeven.

<i>Expertise</i>	<i>ja</i>	<i>nee</i>	<i>Toelichting</i>
Groepsleerkrachten & Leerkrachtondersteuners	x		Werkzaam in school met Expertise gedrag
Vakleerkrachten	x		Werkzaam in school met Expertise gedrag + vakgebied
Stage coördinatoren	x		Werkzaam in school met Expertise gedrag + arbeid
Intern begeleider	x		Verbonden aan het team en lid van de commissie voor de begeleiding
Gedragsdeskundige	x		Verbonden aan het team en lid van de commissie voor de begeleiding
Aandacht functionaris Dyslexie	x		Verbonden aan het team en lid van de commissie voor de begeleiding
Schoolmaatschappelijk werker	x		Verbonden aan het team en lid van de commissie voor de begeleiding
Leerplichtambtenaar	x		Via gemeentes voedingsgebied en in ZAT
Medewerker team Halt Noord en Oost Nederlands	x		Maandelijks aanwezig
Schoolarts	x		Via GGD inzetbaar
Consulent Passend Onderwijs	x		Op afspraak oproepbaar via het samenwerkingsverband
Gebiedsteammedewerker	x		Maandelijks aanwezig
Consulent VNN	x		Maandelijks aanwezig
Life coach	x		Op afspraak oproepbaar via het samenwerkingsverband
Steunpunt Onderwijs Noord	x		Via het samenwerkingsverband

2.3 Aanpassingen in en om het gebouw

Ook met de inrichting van het gebouw is zoveel mogelijk rekening gehouden met leerlingen die mede door de aanpassingen aan het gebouw een kans hebben hun diploma te halen. In paragraaf 2.3 staat precies welke extra aanpassingen aan het gebouw zijn gedaan.

	<i>ja</i>	<i>nee</i>
Rolstoeltoegankelijk	x	
Rolstoelvriendelijke praktijklokalen	x	
Rolstoelvriendelijke leslokalen	x	
Extra schoonmaak in verband met allergieën		x
Visuele ondersteuning in de school		x
Time-out ruimte	x	
Prikkelarme inrichting lokalen	x	
Prikkelarme werkplekken in de klas	x	
Individuele pauzeruimte		x
Pauzelokaal met toezicht		x
Ruimte met individuele werkplekken	x	
Ruimte voor één op één begeleiding (incidenteel)	x	
Therapieruimte	x	

2.4 Maatwerk: hoe rekken we de spelregels op?

Ondersteuningsarrangementen (maatwerk)

Een aantal leerlingen heeft meer nodig dan de ondersteuning in de basis, zoals: “de regels van de opleiding moeten structureel aangepast worden”. Voorbeelden zijn: aanpassingen in de begeleiding, in het onderwijsprogramma (de vakken), op welke manier toetsen worden afgenomen of in het schoolgebouw. De verwachting is dat door het oprekken van de ‘spelregels’ deze leerlingen het diploma kunnen halen. De hulp en aanpassingen worden voor een langere tijd voor deze individuele leerling ingezet. De school maakt maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Als dit gebeurt, noemen we dit maatwerk. Dit is extra ondersteuning op schoolniveau, dit wordt in het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) beschreven. Ouders en de leerling denken mee in het opstellen van dit OPP. Zo zijn de ouders en het kind constant en formeel betrokken bij de beslissingen welke aanpassingen in de begeleiding van het onderwijs worden gedaan.

Deze trajecten zijn eigenlijk altijd maatwerk. Hieronder de ondersteuningsarrangementen welke aanwezig zijn voor enkele leerlingen.

Ondersteuning bij leergedrag

	Ondersteuning bij faalangst/ examenvrees/ toetsangst
Inhoud (wat is het)	Indien de faalangst dermate belemmerend is voor de ontwikkeling van de leerling op school, kan er een faalangst-reductietraining op maat geboden worden door de schoolpoli van Accare.
Wat is het doel	De betreffende leerling kan leren omgaan met zijn/haar faalangst. De leerling heeft vaardigheden geleerd die het kan inzetten bij aanwezige angst in de schoolsetting. De leerkracht krijgt via de behandelaar instrumenten/ benaderingswijzen aangereikt om de leerling in de klas hierbij blijvend te kunnen ondersteunen.

Voor wie	Leerlingen die druk ervaren door hun faalangst/ toetsangst of leerlingen die in resultaten ernstig belemmerd worden door hun aanwezige faalangst/toetsangst/ examenvrees.
Door wie	Leerling, ouders, groepsleerkracht, gedragsdeskundige, schoolpoli Accare.
Intensiteit	Afhankelijk van de intensiteit van de aanwezige problematiek. Dit kan variëren van een aantal maanden tot een langlopend traject.
Voorwaarden/procedures	De groepsleerkracht signaleert problemen bij de leerling waarbij de aanpak, die geldt voor alle leerlingen, niet voldoende blijkt. De leerling wordt besproken in de commissie van begeleiding. De gedragsdeskundige doet observaties en gesprekken met de leerkracht en evt. aanvullend onderzoek. Er vindt een gesprek plaats met leerling, ouders en alle betrokkenen. Voor de schoolpoli geldt een aanmeldingsprocedure dat via Accare verloopt.
Extra informatie	De schoolpoli is een samenwerking tussen de Zwaai en Accare. Behandelaren van Accare zijn op school aanwezig. Er dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam of de huisarts.

	Ondersteuning bij motivatieproblemen
Inhoud (wat is het)	Middels onderzoek naar achterliggende hulpvragen en gesprekken met betrokkenen wordt het probleem in kaart gebracht en worden er veranderingsgerichte interventies opgesteld.
Wat is het doel	De betreffende leerling (en diens leerkracht) krijgt inzicht in zijn motivatieprobleem en krijgt handvaten hoe hiermee om te gaan, met als doel om de motivatie te verhogen en/of de demotivatie te verminderen.
Voor wie	Leerlingen die langere tijd problemen hebben met hun motivatie, waarbij de gebruikelijke interventies van de leerkracht onvoldoende effect hebben gehad.
Door wie	Leerling, groepsleerkracht, gedragsdeskundige, schoolpoli Accare
Intensiteit	Variërend van een paar maanden tot een langdurig traject bij de schoolpoli.
Voorwaarden/procedures	De leerling wordt besproken in de commissie van begeleiding. De gedragsdeskundige doet observaties en gesprekken met de groepsleerkracht en evt. aanvullend onderzoek. Er vindt een gesprek plaats met leerling, ouders en alle betrokkenen. Voor de schoolpoli geldt een aanmeldingsprocedure die via Accare verloopt.
Extra informatie	De schoolpoli is een samenwerking tussen de Zwaai en Accare. Medewerkers van Accare zijn op school aanwezig. Er dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam of de huisarts.

	Studiebegeleiding (gericht op leren leren)
Inhoud (wat is het)	Extra ondersteuning bij het plannen van huiswerk, hoe leer je (leren leren), en een faciliteit in ruimte en tijd om huiswerk te kunnen maken.
Wat is het doel	Leerlingen hebben thuis nog nauwelijks huiswerk te doen, leerlingen leren hun huiswerk te plannen in de tijd. Leerling doen vaardigheden op bij het zich eigen maken en automatiseren van leerstof.
Voor wie	Voor leerlingen die onvoldoende baat hebben bij het basisaanbod in de klas.
Door wie	Leerling, groepsleerkracht, gedragsdeskundige en begeleiders van een externe begeleidingsdienst.
Intensiteit	Variërend van een paar maanden tot een langdurig traject, afhankelijk van de hulpvraag één tot meerdere uren per week.

Voorwaarden/procedures	De groepsleerkracht signaleert problemen bij de leerling waarbij de aanpak die geldt voor alle leerlingen niet voldoende blijkt. De leerling wordt besproken in de commissie van begeleiding. De gedragsdeskundige doet observaties en gesprekken met de leerkracht en evt. aanvullend onderzoek. Er vindt een gesprek plaats met leerling, ouders en alle betrokkenen. Voor de ondersteuning van de begeleidingsdienst dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam.
Extra informatie	De begeleidingsdienst maakt een plan dat periodiek wordt geëvalueerd met alle betrokkenen.

Ondersteuning bij sociaal- en emotioneel functioneren

	Ondersteuning bij de behoefte aan structuur/voorspelbaarheid
Inhoud (wat is het)	Individueel maatwerkplan
Wat is het doel	Door de lesdagen zo te structureren voor de individuele leerling, lukt het hem/haar om op school te zijn en te blijven en onderwijs te volgens binnen zijn/haar mogelijkheden.
Voor wie	Voor leerlingen die onvoldoende profiteren van het basisaanbod en een individueel lesrooster nodig hebben, dat tegemoet komt aan de mate van voorspelbaarheid die deze leerling nodig heeft.
Door wie	Door leerling, ouders, groepsleerkracht, leerplichtambtenaar, ketenpartners en commissie van begeleiding.
Intensiteit	Het rooster geldt elke dag en wordt in overleg met alle betrokkenen vastgesteld en pas na evaluatie gewijzigd.
Voorwaarden/procedures	Leerling is besproken in de commissie van begeleiding Er zijn gesprekken (geweest) met leerling, ouders en andere betrokkenen.
Extra informatie	

	Ondersteuning bij de sociale ontwikkeling
Inhoud (wat is het)	Individuele ondersteuning middels gesprekken en evt. therapie op school.
Wat is het doel	De sociale ontwikkeling bevorderen, zodat deze op passend niveau komt bij het uitstroomperspectief.
Voor wie	Voor leerlingen met een ontwikkelingsachterstand op sociaal gebied, die een negatieve invloed heeft op het uitstroomperspectief.
Door wie	Leerling, groepsleerkracht, schoolmaatschappelijk werk, gedragsdeskundige, schoolpoli Accare
Intensiteit	Afhankelijk van de zorgvraag.
Voorwaarden/procedures	De groepsleerkracht signaleert problemen bij de leerling waarbij de aanpak die geldt voor alle leerlingen niet voldoende blijkt. De leerling wordt besproken in de commissie van begeleiding. De gedragsdeskundige doet observaties en gesprekken met de groepsleerkracht en evt. aanvullend onderzoek. Er vindt een gesprek plaats met leerling, ouders en alle betrokkenen. Voor de ondersteuning van de begeleidingsdienst dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam.
Extra informatie	Er dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam of de huisarts.

	Ondersteuning bij de emotionele ontwikkeling
Inhoud (wat is het)	Individuele ondersteuning middels gesprekken en evt. therapie op school.

Wat is het doel	De sociale ontwikkeling bevorderen, zodat deze op passend niveau komt bij het uitstroomperspectief.
Voor wie	Voor leerlingen met een ontwikkelingsachterstand op emotioneel gebied, die een negatieve invloed heeft op het uitstroomperspectief.
Door wie	Leerling, groepsleerkracht, schoolmaatschappelijk werk, gedragsdeskundige, schoolpoli Accare
Intensiteit	Afhankelijk van de zorgvraag.
Voorwaarden/procedures	De groepsleerkracht signaleert problemen bij de leerling waarbij de aanpak die geldt voor alle leerlingen niet voldoende blijkt. De leerling wordt besproken in de commissie van begeleiding. De gedragsdeskundige doet observaties en gesprekken met de leerkracht en evt. aanvullend onderzoek. Er vindt een gesprek plaats met leerling, ouders en alle betrokkenen. Voor de ondersteuning van de begeleidingsdienst dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam.
Extra informatie	Er dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam of de huisarts.

	Ondersteuning bij de ontwikkeling van de weerbaarheid
Inhoud (wat is het)	Individuele ondersteuning bij leerlingen die onvoldoende weerbaarheid laten zien, middels gesprekken en evt. therapie.
Wat is het doel	Verhogen van de weerbaarheid, assertiviteit van de leerling.
Voor wie	Leerlingen die naast het aanbod in de klas een intensievere vorm van begeleiding nodig hebben.
Door wie	Leerling, groepsleerkracht, schoolmaatschappelijk werk, gedragsdeskundige, schoolpoli
Intensiteit	Individuele trajecten, variërend van enkele gesprekken met schoolmaatschappelijk werk/gedragsdeskundige tot een langdurig traject bij de schoolpoli.
Voorwaarden/procedures	Er zijn gesprekken geweest met de leerling, ouders en andere betrokkenen. De leerling is besproken in de commissie van begeleiding. De leerling is via Accare aangemeld voor de schoolpoli Er vinden geregeld evaluaties plaats met alle betrokkenen.
Extra informatie	De schoolpoli is een samenwerking tussen de Zwaai en Accare. Medewerkers van Accare zijn op school aanwezig. Er dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam of de huisarts.

	Ondersteuning van de ontwikkeling van de sociale vaardigheden
Inhoud (wat is het)	Individuele ondersteuning middels gesprekken en evt. therapie op school.
Wat is het doel	De sociale vaardigheden ontwikkelen, zodat deze op passend niveau komen bij het uitstroomperspectief.
Voor wie	Voor leerlingen met een ontwikkelingsachterstand op het gebied van sociale vaardigheden, die een negatieve invloed heeft op het uitstroomperspectief.
Door wie	Leerling, groepsleerkracht, schoolmaatschappelijk werk, gedragsdeskundige, schoolpoli Accare
Intensiteit	Individuele trajecten, variërend van enkele gesprekken met schoolmaatschappelijk werk/gedragsdeskundige tot een langdurig traject bij de schoolpoli.
Voorwaarden/procedures	De groepsleerkracht signaleert problemen bij de leerling waarbij de aanpak die geldt voor alle leerlingen niet voldoende blijkt.

	De leerling wordt besproken in de commissie van begeleiding. De gedragsdeskundige doet observaties en gesprekken met de leerkracht en evt. aanvullend onderzoek. Er vindt een gesprek plaats met leerling, ouders en alle betrokkenen. Voor de ondersteuning van de begeleidingsdienst dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam.
Extra informatie	Er dient een indicatie afgegeven te worden door het gebiedsteam of de huisarts.

(School)loopbaan ondersteuning

	Ondersteuning bij overgang po-vo
Inhoud (wat is het)	Middels verschillende contactmomenten, maakt de leerling kennis met het VSO (c.q. Matrixlyceum of Synthesegroep). In enkele situaties vindt eerst een observatie plaats van de gedragsdeskundige op de school van herkomst.
Wat is het doel	De overgang van PO naar VO zo soepel mogelijk laten verlopen, waarbij de leerling goed voorbereid start en weet wat hem/haar te wachten staat.
Voor wie	Voor leerlingen die naar verwachting moeite zullen hebben met de overstap van PO naar VO.
Door wie	Groepsleerkracht, directeur, gedragsdeskundige, intern begeleider
Intensiteit	3-5 contactmomenten voordat de leerling daadwerkelijk start.
Voorwaarden/procedures	Voor PO leerlingen die zijn aangemeld.
Extra informatie	

	Ondersteuning bij verzuim
Inhoud (wat is het)	Individueel programma (Steunpunt zorg en onderwijs: ZOAL-traject) waarbij thuis of op locatie onderwijs geboden wordt.
Wat is het doel	Tijdelijke overbrugging totdat de leerling weer onderwijs kan volgen op een school, waarbij een passend loopbaanperspectief wordt opgesteld zodat de leerling zich kan ontwikkelen.
Voor wie	Leerlingen die door verschillende redenen niet in de klas of op school kunnen zijn.
Door wie	Commissie van begeleiding
Intensiteit	Max 2 keer 2 uur per week, max. 1 schooljaar
Voorwaarden/procedures	Er zijn gesprekken met leerling, ouders en andere betrokkenen geweest en er is reeds geprobeerd om de schoolgang op andere manieren weer tot stand te brengen. De leerling is besproken in de commissie van begeleiding. Het uitgangspunt is in alle gevallen terugkeer naar school
Extra informatie	Protocol samenwerking Steunpunt Zorg en Onderwijs

	Auditieve en Visuele ondersteuning/aanpassing lesmateriaal bij toetsen
Inhoud (wat is het)	De toetsen worden auditief/mondeling afgenomen en/of toetsen worden visueel verduidelijkt d.m.v. hulpmiddelen of door het lettertype te vergroten.
Wat is het doel	De toetsen kunnen door de leerling verwerkt worden op een manier die passend is voor de onderwijsbehoefte.

Voor wie	Leerlingen met een dyslexieverklaring, een taalstoornis of een andere indicatie waarbij deze ondersteuningsbehoefte geldt
Door wie	Groepsleerkracht in samenwerking met intern begeleider.
Intensiteit	Afhankelijk van de intensiteit van de aanwezige problematiek
Voorwaarden/procedures	Er zijn gesprekken geweest met de leerling, ouders en andere betrokkenen. De leerling is besproken in de commissie van begeleiding. Er wordt gebruik gemaakt van visuele- of auditieve hulpmiddelen; laptop, tafelkaarten, etc.
Extra informatie	De Zwaai heeft een toetsprotocol welke op te vragen is bij de intern begeleider.

Bijlage 1: kaders VO SWV ZO-Friesland

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces

OP1. Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en de samenleving.

Het aanbod is dekkend voor examenprogramma's.
Onder aanbod verstaan we alle lesinhouden, ook die digitaal zijn of online aangeboden worden.
Het aanbod van de school is afgestemd op de leerlingenpopulatie en sluit aan bij het (taal)niveau en de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
Het aanbod wordt waar nodig gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
Het aanbod is doelgericht, samenhangend en herkenbaar.
De school heeft de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren verdeeld.
Het aanbod draagt bij aan het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en aan het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die leerlingen in staat stellen deel uit te maken en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving.
Het aanbod omvat mede activiteiten voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Stages kunnen, met name in het vmbo, onderdeel uitmaken van het aanbod. Wanneer een school stages aanbiedt, zorgt ze ervoor dat de inhoud en vormgeving van de stage bijdraagt aan de voorbereiding van de leerling op het vervolgonderwijs en de samenleving

OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding

De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning.

De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen op alle voor het onderwijs belangrijke domeinen.
Het verzamelen van (toets)informatie gebeurt systematisch en zorgvuldig.
De school vergelijkt de informatie met de verwachte ontwikkeling van de leerling. Dit maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Het stelt de school in staat zorg te dragen voor de ontwikkeling en begeleiding van de leerling.
De school waarborgt daarmee voor leerlingen de ononderbroken ontwikkeling en voortgang daarin en heeft daarbij oog voor de bevordering van gelijke kansen.
De school informeert ouders regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind.
Wanneer individuele of groepen leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs, analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. Vervolgens bepaalt zij wat er nodig is om op eventuele achterstanden of voorsprongen in de ontwikkeling van leerlingen in te spelen. De school biedt de begeleiding vervolgens gestructureerd aan.

Waar nodig betreft de school het samenwerkingsverband, de gemeente en zorginstanties bij de begeleiding van de leerlingen. De leerlingen krijgen daarmee de begeleiding die zij nodig hebben om het onderwijsprogramma beter te kunnen doorlopen.
De school besteedt op een structurele en herkenbare manier aandacht aan het bestrijden van (taal)achterstanden.
De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden.
Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, legt de school in het ontwikkelingsperspectief vast hoe zij het onderwijs afstemt op de behoefte van de leerling en registreert het ontwikkelingsperspectief in BRON.
De school voert de geplande ondersteuning uit.
De inhoud en uitvoering van dit plan wordt minimaal eenmaal per schooljaar met de ouders geëvalueerd.
De school vervult de zorgplicht passend onderwijs.
Wanneer de school de extra ondersteuning voor een leerling niet kan bieden, zoekt de school in samenwerking met ouders en zo nodig het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek.

OP3. Pedagogisch-didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat om te leren en zich te ontwikkelen.

De pedagogisch-didactische visie van de school is zichtbaar in het dagelijks handelen van de leraren.
De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben.
De leraren maken pedagogische en didactische keuzes en stemmen daarbij het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen.
De leraren maken pedagogische en didactische keuzes en stemmen daarbij het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen.
De leerstof omvat kennis, vaardigheden en attitudes en wordt in een logische opbouw aangeboden.
De leraren creëren een pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat, waardoor leerlingen actief en betrokken zijn.
Met geschikte opdrachten en heldere uitleg structureren de leraren het onderwijsaanbod zo dat de leerlingen zich het leerstofaanbod eigen kunnen maken.
Leraren hebben hoge verwachtingen van leerlingen en geven leerlingen feedback op hun leerproces.
De leraren stemmen de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd doelgericht af op de onderwijsbehoeften van groepen en individuele leerlingen, inclusief op de sociale en maatschappelijke competenties.
De afstemming is zowel gericht op (pedagogische) ondersteuning als op uitdaging, afhankelijk van de onderwijsbehoeften van leerlingen

OP4. Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken.

De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijk verplichte onderwijstijd.
De school stelt daartoe, met instemming van de medezeggenschapsraad, vast welke activiteiten onder de onderwijstijd vallen.
De school plant de onderwijsactiviteiten weloverwogen over het schooljaar en deze worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bevoegde leraren.
De school verdeelt de tijd zo over de vakken dat leerlingen in staat zijn het verplichte onderwijsprogramma tot zich te nemen.
De school heeft beleid om ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten van leerlingen tegen te gaan, zodat ook op leerling niveau gestreefd wordt de onderwijstijd te behalen.
De school maakt, zo nodig, volgens de wettelijke voorschriften gebruik van de mogelijkheden om, in het belang van de individuele leerling, af te wijken van de verplichte onderwijstijd en/of van de mogelijkheid om een leerling een deel van de onderwijstijd door te laten brengen op een andere school.

OP6. Afsluiting

De afsluiting van het onderwijs verloopt zorgvuldig.

De school zorgt ervoor dat alle leerlingen goed worden voorbereid op de afsluiting van het onderwijs. [Een onafhankelijke en deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing en de examinering.]
De school heeft een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en een examenreglement, die beide voldoen aan de eisen van de wetgeving.
Met deze documenten maakt de school tijdig aan leerlingen en ouders duidelijk hoe het schoolexamen en het centraal examen georganiseerd zijn, welke regels daarbij gelden en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels houden.
Ook moet duidelijk zijn welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen, welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden.
De examinering verloopt volgens het PTA en het examenreglement.

Kwaliteitsgebied Veiligheid en Schoolklimaat

VS1. Veiligheid

De school zorgt voor een veilige omgeving voor leerlingen.

De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag.
Een school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school.

De school monitort dit ten minste jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument.
De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen.
Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, en de school voert dat beleid ook uit.
Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren.
De school voorkomt, zoveel als mogelijk, (digitaal)pesten, agressie en geweld in elke vorm en treedt zo nodig snel en adequaat op.
Dat geldt ook bij uitingen die strijdig zijn met basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid.
De school heeft een persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.
De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.
Daarnaast komt de school de verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven

VS2. Schoolklimaat

De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

De school bereidt de leerlingen voor op het leven in de maatschappij.
De school creëert daarvoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.
In de school doen leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving.
Het bestuur ziet erop toe dat de school zorgdraagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan.
Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na.
De school stemt aanpak en aanbod af op de leerlingenpopulatie van de school en de leefwereld van de leerlingen.
Ook signaleert en corrigeert de school uitingen van leerlingen die met de basiswaarden in strijd zijn.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten

OR1. Resultaten

De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

Dit betekent dat de gemiddelde eindexamenresultaten en de doorstroom in de bovenbouw op of boven de normering liggen die daarvoor geldt.

Bovendien behalen leerlingen in de onderbouw minimaal het opleidingsniveau dat overeenkomt met hun basisschooladvies en lopen zij gedurende hun schoolloopbaan weinig vertraging op.

OR2. Sociale en maatschappelijke competenties

De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de verwachtingen van het vervolgonderwijs en de maatschappij.

De school heeft een goed beeld van de kenmerken van haar leerlingenpopulatie en heeft ambitieuze verwachtingen over het niveau dat de leerlingen voor de sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken.

De school neemt de aansluiting op het vervolgonderwijs en de maatschappij als uitgangspunt voor de competenties voor leerlingen.

De school onderbouwt welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken.

De school brengt de resultaten op een betrouwbare en inzichtelijke manier in kaart.

De school spant zich zichtbaar in om ervoor te zorgen dat leerlingen die de school verlaten daaraan voldoen. Daarmee laat de school zien dat zij haar doelstellingen voor deze competenties behaald heeft

Kwaliteitsgebied sturen, kwaliteitszorg en ambitie

SKA1. Visie, ambities en doelen

De school heeft een gedragen visie op goed onderwijs, heeft daarvoor ambities en doelen en stuurt op het behalen daarvan.

De school heeft, als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg, een gedragen visie, ambities en doelen gericht op goed onderwijs die ervoor zorgen dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

De schoolleiding vertaalt haar visie, ambities en doelen in onderwijskundig beleid en stuurt daarop om de beoogde resultaten te behalen.

De schoolleiding beschrijft op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit en hoe ze de naleving van de wettelijke eisen realiseert.

De schoolleiding sluit met haar visie, ambities en doelen aan op die van haar bestuur en op de kenmerken van de leerlingenpopulatie van de school. Dit doet zij onder meer door aan te geven hoe ze rekening houdt met (taal)achterstanden, de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap en specifieke leerbehoeften om bij te dragen aan gelijke kansen voor alle leerlingen. Resultaten van eerdere evaluaties, interne en externe dialoog zijn zichtbaar in de doelen voor het onderwijskundig beleid.

De schoolleiding richt de voorwaarden in om de onderwijskundige ambities en doelen te bereiken, waaronder het personeelsbeleid en de organisatie van het onderwijs. Daarbij is de interne verantwoordelijkheidsverdeling duidelijk

SKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij.

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, die voortkomen uit haar visie en ambities.

De schoolleiding zorgt daartoe voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school. Binnen deze kwaliteitscultuur geven schoolleiding en het (bevoegd) onderwijspersoneel samen uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg, zodat de school als geheel gericht werkt aan het bereiken van de onderwijskundige doelen. Waar nodig stuurt de schoolleiding tussentijds bij.

De schoolleiding zorgt ervoor dat de deskundigheidsbevordering van het personeel binnen de gestelde doelen gestalte krijgt. Leraren(teams) oefenen daarbij de eigen verantwoordelijkheid bij het inrichten van hun onderwijs uit.

De schoolleiding toont in haar sturing onderwijskundig leiderschap en zorgt voor een gerichte inzet van middelen om gestelde doelen te realiseren.

De school geeft uitvoering aan het schoolondersteuningsprofiel. Zij werkt samen met andere scholen, het samenwerkingsverband en andere organisaties, zodat geen leerling tussen wal en schip valt.

SKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

De school evalueert en analyseert systematisch of zij de doelen realiseert en verantwoordt zich daarover. Ze stelt, wanneer nodig, het schoolbeleid bij en betreft interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.

De schoolleiding evalueert, analyseert en beoordeelt als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de doelen en het beleid worden gerealiseerd en informeert het bestuur daarover.

Zij haalt intern en extern actief informatie op om zicht te krijgen op de uitvoering, de resultaten van het onderwijs voor de leerlingen en mogelijke kansen en bedreigingen voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs. Voor een goede overdracht en om zicht te houden op het vervolgsucces van haar leerlingen, onderhoudt de school contact met de scholen/instellingen waar deze naartoe uitstromen

De schoolleiding organiseert tegenspraak. Daarvoor gaat zij actief een dialoog aan met in ieder geval ouders, personeel, de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad ((G)MR) en, wanneer van toepassing, leerlingen, gemeenten en/of (regionale)werkgevers.

De school informeert belanghebbenden minimaal jaarlijks op toegankelijke manier over haar doelen en werkwijze, en over de resultaten die zij heeft behaald.

De schoolleiding analyseert en beoordeelt de uitkomsten van de evaluatie en verwerkt deze wanneer nodig in het (verbeter)beleid, zodat dit bijdraagt aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs.

Daarnaast gebruikt de school de uitkomsten van de evaluatie om de sturing te verbeteren. Zij maakt daarbij duidelijk welk effect de inbreng van belanghebbenden heeft op het borgen en bijstellen van het schoolbeleid.

Bijlage 2 Beschrijving van de basisondersteuning voor alle leerlingen

Inleiding

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft het minimale niveau van basisondersteuning gedefinieerd op basis van de normen voor de basiskwaliteit van de onderwijsinspectie met betrekking tot de onderwijskwaliteit (Onderwijsproces en Schoolklimaat). Het VSO valt onder het inspectiekader primair onderwijs.

Ondersteuning bij leren

	Bijlessen gericht op vak inhoud wiskunde
Inhoud (wat is het)	Groepsleerkracht met specialisatie wiskunde verzorgt lessen voor leerlingen die niet genoeg baat hebben bij het basisaanbod
Wat is het doel	Dat de leerling zich conform de leerroute ontwikkelt
Voor wie	Leerlingen die uitvallen binnen de leerroute
Door wie	Groepsleerkracht met specialisatie wiskunde
Intensiteit	Wekelijks tijdens een bijles uur
Voorwaarden/procedures	Leerlingen die na verlengde instructie behoefte hebben aan extra gespecialiseerde begeleiding in afstemming met de intern begeleider
Extra informatie	Het wordt individueel of in kleine groepjes aangeboden

	Ondersteuning bij rekenproblemen
Inhoud (wat is het)	Groepsleerkracht met specialisatie wiskunde verzorgt rekenlessen voor leerlingen die niet genoeg baat hebben bij het basisaanbod
Wat is het doel	Dat de leerling zich conform de leerroute ontwikkelt
Voor wie	Leerlingen die uitvallen binnen de leerroute
Door wie	Groepsleerkracht met specialisatie wiskunde
Intensiteit	Wekelijks tijdens een bijles uur
Voorwaarden/procedures	Leerlingen die na verlengde instructie behoefte hebben aan extra gespecialiseerde begeleiding in afstemming met intern begeleider.
Extra informatie	Het wordt individueel of in kleine groepjes aangeboden

	Ondersteuning bij taalproblemen
Inhoud (wat is het)	Groepsleerkracht verzorgt lessen en/of oefenstof voor leerlingen die niet genoeg baat hebben bij het basisaanbod
Wat is het doel	Dat de leerling zich conform de leerroute ontwikkelt
Voor wie	Leerlingen die uitvallen binnen de leerroute
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	Leerlingen die na verlengde instructie behoefte hebben aan extra gespecialiseerde begeleiding Remediërende oefenstof wordt aangeboden naast verlengde instructie
Extra informatie	Het wordt in de eigen klas aangeboden

	Ondersteuning bij leesproblemen
Inhoud (wat is het)	Groepsleerkracht verzorgt lessen en/of oefenstof voor leerlingen die niet genoeg baat hebben bij het basisaanbod
Wat is het doel	Dat de leerling zich conform de leerroute ontwikkelt

Voor wie	Leerlingen die uitvallen binnen de leerroute
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	Extra ondersteuning voorleesfunctie digitale methodes in de route arbeid. Extra leestijd Ondersteuning d.m.v. digitale voorlees software voor leerlingen met een dyslexieverklaring
Extra informatie	Het wordt in de eigen klas aangeboden

	Verrijksaanbod
Inhoud (wat is het)	Groepsleerkracht verzorgt lessen en/of oefenstof voor leerlingen die naast het reguliere leerstofaanbod om meer verdieping of verbreding vragen
Wat is het doel	Extra uitdaging bieden aan leerlingen In specifieke gevallen; verkennen of een niveau hoger passend is
Voor wie	Leerlingen die zich bovengemiddeld ontwikkelen binnen een leerroute
Door wie	Groepsleerkracht (in overleg met intern begeleider/gedragsdeskundige)
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	Er wordt passende leerstof voor deze leerlingen gezocht en aangeboden
Extra informatie	Het wordt in de eigen klas aangeboden

Ondersteuning bij leergedrag

	Ondersteuning bij faalangst
Inhoud (wat is het)	Indien de faalangst dermate belemmerend is voor de ontwikkeling van de leerling op school, past de groepsleerkracht een aantal interventies toe. Hierbij denken we aan; opsplitsen van toetsen/positieve tussentijdse feedback/korte gesprekjes.
Wat is het doel	De betreffende leerling kan leren omgaan met zijn/haar faalangst. De leerling leert vaardigheden die het kan inzetten bij aanwezige angst in de schoolsetting.
Voor wie	Leerlingen die bekend zijn met (faal) angst
Door wie	Groepsleerkracht/gedragsdeskundige
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	De leerling is besproken in de leerlingbespreking of CvB.
Extra informatie	

	Huiswerkondersteuning
Inhoud (wat is het)	Organiseren en structureren van het schoolwerk
Wat is het doel	Enkele leerlingen ondersteunen in het organiseren en plannen van het schoolwerk ter voorkoming van huiswerk. De leerling maakt zoveel mogelijk huiswerk op school.
Voor wie	Leerlingen die moeite hebben met het plannen en organiseren van hun werk
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	De uitvoering van deze vorm van ondersteuning is geïntegreerd in het pedagogisch/didactisch handelen van de groepsleerkracht
Extra informatie	

	Ondersteuning bij motivatieproblemen
Inhoud (wat is het)	Leerlingen met onvoldoende intrinsieke motivatie krijgen extra ondersteuning van de leerkrachten middels tussentijds positieve feedback.
Wat is het doel	Het organiseren van succeservaringen zodat de leerling middels intrinsieke motivatie tot ontwikkeling komt.
Voor wie	Leerlingen met problemen in de motivatie
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Dagelijks/afgestemd op de behoefte
Voorwaarden/procedures	De uitvoering van deze vorm van ondersteuning is geïntegreerd in het pedagogisch/didactisch handelen van de groepsleerkracht
Extra informatie	

	Studiebegeleiding (gericht op leren leren)/ ondersteuning bij plannen en organiseren (executieve functies).
Inhoud (wat is het)	Extra ondersteuning bij het plannen van schoolwerk, hoe leer je (leren leren), en een faciliteit in ruimte en tijd om schoolwerk te kunnen maken. Er wordt gewerkt aan de persoonlijke doelen die voortvloeien uit de leerlijn: leren leren.
Wat is het doel	Het stimuleren en ontwikkelen van de studievaardigheden.
Voor wie	Leerlingen die moeite hebben met het leren leren
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	De leerling is in kaart gebracht volgens de leerlijn: leren leren.
Extra informatie	

Ondersteuning bij sociaal- en emotioneel functioneren

	Ondersteuning bij de ontwikkeling van de sociale vaardigheden
Inhoud (wat is het)	Lessen in leefstijl
Wat is het doel	Het vergroten van het sociaal en emotioneel welbevinden. De leerling leert omgaan met onder andere stress, groepsdruk en pestgedrag. De leerling krijgt meer zelfvertrouwen.
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Elke week een les
Voorwaarden/procedures	Het vak staat wekelijks op het lesrooster. Een goed pedagogisch klimaat in de klas.
Extra informatie	Inzet gouden weken, zilveren weken en bronzen weken

	Ondersteuning bij de behoefte aan structuur en voorspelbaarheid
Inhoud (wat is het)	Regels en afspraken, dag/week roosters
Wat is het doel	Het vergroten van het sociaal en emotioneel welbevinden. Door het bieden van structuur en voorspelbaarheid ervaart de leerling veiligheid en duidelijkheid.
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	Groepsleerkracht (in overleg met intern begeleider en/of gedragsdeskundige)
Intensiteit	De schoolregels en klassenafspraken worden besproken en behandeld in de eerste (gouden) weken van het schooljaar. Dagelijks worden voor de dagstructuur dagplanningen op het bord gezet en met de leerlingen besproken De school kent elke dag een vaste begin- en eindtijd

Voorwaarden/procedures	In de eerste schoolweken wordt er extra nadruk op de regels en afspraken gemaakt zodat de leerling weet waar hij/zij aan toe is.
Extra informatie	

	Ondersteuning bij de emotionele ontwikkeling en weerbaarheid
Inhoud (wat is het)	In de klas wordt elke dag begonnen met een kwartier sociale interactie. Door het bespreken van het dagrooster en de actualiteiten wordt afstemming met elkaar gezocht. Aan het einde van de schooldag is er een afsluiting van een kwartier waarin de dag wordt geëvalueerd.
Wat is het doel	De leerling wordt begeleid bij de sociale contacten onderling en voorbereid op de activiteiten van de dag. Aan het eind van de dag krijgt de leerling feedback op hoe de dag is gegaan en wat er wellicht de volgende dag beter kan.
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Gedurende het gehele schooljaar elke schooldag.
Voorwaarden/procedures	Deze begeleiding is standaard in elke klas.
Extra informatie	

Ondersteuning bij fysieke beperkingen

	Ondersteuning bij (ziekte)verzuim
Inhoud (wat is het)	Er worden gesprekken gevoerd met ouders/verzorgers en leerling over het verzuim. Er wordt besproken welke ondersteuning nodig is
Wat is het doel	Leerlingen zijn op school aanwezig binnen de afgesproken tijden zodat er continuïteit in hun ontwikkeling kan zijn
Voor wie	Leerlingen die vaak of langdurig ziek zijn
Door wie	Groepsleerkracht (in overleg met intern begeleider/gedragsdeskundige)
Intensiteit	De aanwezigheid of afwezigheid van leerlingen wordt dagelijks geregistreerd. Bij ziekte van 5 dagen of meer of wanneer een leerling 4 keer binnen twee maanden wordt ziekgemeld, wordt er gehandeld volgens ons verzuimprotocol en vinden er gesprekken plaats in samenwerking met leerplichtambtenaar
Voorwaarden/procedures	verzuimprotocol
Extra informatie	Zie onze schoolgids en website verzuimprotocol

(School)loopbaan ondersteuning

	Gespecialiseerde leerlingbegeleiding
Inhoud (wat is het)	LOB staat voor loopbaan oriëntatie en -begeleiding. Loopbaanoriëntatie gaat over alles wat leerlingen helpt om hen voor te bereiden op keuzes voor hun toekomstige studie of baan.
Wat is het doel	De leerling leert zijn eigen loopbaancompetenties kennen. De leerling krijgt zicht op loopbaanontwikkeling.
Voor wie	Alle leerlingen
Door wie	Groepsleerkracht/stagecoördinator /intern begeleider
Intensiteit	Dit aanbod is opgenomen binnen het reguliere lesprogramma
Voorwaarden/procedures	n.v.t.
Extra informatie	Leerroute planner

Ondersteuning door aanpassingen in de organisatie

Inhoud (wat is het)	Het team van groepsleerkrachten bestaat uit max. acht personen of minder per klas.
---------------------	--

Wat is het doel	Het doel is om elke leerling te kunnen bedienen naar zijn behoefte.
Voor wie	Voor alle leerlingen.
Door wie	Door groepsleerkrachten en CvB
Intensiteit	De leerlingen hebben voor de theoretische vakken één groepsleerkracht. Er zijn vakleerkrachten voor de praktijk vakken zoals: LO, techniek, CKV, koken en muziek.
Voorwaarden/procedures	Bij deeltijd functies van groepsleerkrachten, ten hoogste twee groepsleerkrachten per mentorgroep
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Vast lokaal
Wat is het doel	Leerlingen in hun eigen veilige omgeving (leslokaal) de rust bieden zonder wisselingen van omgeving.
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	Team deelt lokalen in.
Intensiteit	
Voorwaarden/procedures	Rustige inrichting van het lokaal moet mogelijk zijn. De lokalen dienen schoon en veilig zijn. De lokalen hebben zo veel mogelijk een vast interieur.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Werken met blokuren (30-90 minuten)
Wat is het doel	De leerlingen de gelegenheid geven om zich te kunnen concentreren op één vak.
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	De lesroosters worden aan het begin van het jaar gemaakt door de groepsleerkrachten.
Intensiteit	
Voorwaarden/procedures	De blokuren zijn onderdeel van een vast dag/weekrooster.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Vaste schooltijden
Wat is het doel	Elke dag een vaste structuur bieden
Voor wie	Voor alle leerlingen.
Door wie	Dit is vastgesteld door directie
Intensiteit	Elke dag van maandag t/m vrijdag dezelfde schooltijden van 8.25u tot 14.30u.
Voorwaarden/procedures	De schooltijden staan vermeld in de schoolgids en website
Extra informatie	De schoolgids is op te vragen bij de leerkracht of administratie
Inhoud (wat is het)	Een rooster zonder tussenuren
Wat is het doel	Leerlingen elke dag dezelfde structuur bieden die recht doet aan hun behoefte.
Voor wie	Voor alle leerlingen.
Door wie	De roosters worden gemaakt door de groepsleerkrachten
Intensiteit	Het rooster staat elke dag zichtbaar voor alle leerlingen op het bord. Dagelijks staan de extra activiteiten op een dagrooster op het bord.

Voorwaarden/procedures	De roosters worden voor aanvang van het nieuwe schooljaar door de groepsleerkrachten gemaakt.
Extra informatie	Er wordt van de roosters afgeweken tijdens themaweeken en feestdagen.

Inhoud (wat is het)	Time-out plekken
Wat is het doel	De leerling komt beter tot werken of tot rust wanneer hij/zij naar een ruimte gaat met minder prikkels dan in de klas.
Voor wie	Voor alle leerlingen die daar behoefte aan hebben.
Door wie	Groepsleerkracht in overleg met leerling of andersom.
Intensiteit	De groepsleerkracht maakt met de betreffende leerling afspraken over het nemen van een time-out (qua frequentie, duur en terugkeer naar de klas).
Voorwaarden/procedures	De time-out ruimtes zijn verdeeld in het gebouw. Soms één of twee leerlingen per ruimte.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Individuele werkplekken
Wat is het doel	De leerling komt beter tot werken.
Voor wie	Voor alle leerlingen die daar behoefte aan hebben.
Door wie	Groepsleerkracht richt het klaslokaal in en verdeelt de werkplekken
Intensiteit	Wanneer er behoefte aan is, in overleg met de groepsleerkracht
Voorwaarden/procedures	In elke klas is een aparte plek/tafel aanwezig.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Kleine klassen
Wat is het doel	De leerling individuele begeleiding en coaching kunnen bieden. De leerling kan worden voorzien in diversiteit van onderwijsbehoefte.
Voor wie	Alle leerlingen
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Dagelijks, wanneer er behoefte aan is.
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Individuele aanpassingen in het lesrooster/onderwijsaanbod
Wat is het doel	Het onderwijsaanbod wordt afgestemd op de mogelijkheden van de leerling. Er wordt naar gestreefd, het huidige uitstroomperspectief te kunnen behouden.
Voor wie	Leerlingen die maatwerk nodig hebben in het lesrooster c.q. onderwijsaanbod
Door wie	Groepsleerkracht in overleg met CvB
Intensiteit	Dagelijks, afgestemd op de behoefte van de leerlingen
Voorwaarden/procedures	De leerling is besproken in de leerlingbespreking en in het CvB. Indien nodig wordt er met leerplicht overlegd over gedeeltelijke ontheffing of wordt er bij de inspectie van onderwijs een OOT-aangevraagd.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Vaste persoon waar de leerling naar toe kan tijdens vrije momenten (pauzes)
Wat is het doel	De leerling zich veilig laten voelen tijdens de vrije momenten die worden aangeboden. De groepsleerkracht kan hierdoor zoveel mogelijk preventief handelen.
Voor wie	Alle leerlingen
Door wie	Personeel van de school
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	Tijdens de pauzes is er voldoende personeel aanwezig op het plein.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Onderwijs op afstand voor zieke leerlingen
Wat is het doel	Leerlingen die niet fysiek op school aanwezig kunnen zijn, schoolwerk bieden.
Voor wie	Leerlingen die fysiek een periode niet op school kunnen zijn vanwege ziekte
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Dagelijks, afgestemd op de behoefte van de leerling
Voorwaarden/procedures	Leerling kan fysiek niet aanwezig zijn op school i.v.m. lichamelijke ziektes. Hiervoor is een verklaring van de huisarts nodig.
Extra informatie	

Ondersteuning door aanpassingen in het lesmateriaal

Inhoud (wat is het)	Verlenging toetstijd indien nodig
Wat is het doel	Leerlingen hebben recht op extra tijd voor toetsen en examens om tot een passend resultaat te komen.
Voor wie	Leerlingen met een diagnose of andere indicatie waarvoor extra tijd geïndiceerd is.
Door wie	Groepsleerkrachten en intern begeleider of examinatoren
Intensiteit	Tijdens toetsen en examens
Voorwaarden/procedures	Er is een schriftelijke onderbouwing aanwezig in het schooldossier voor het toekennen van extra tijd.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Gebruik van laptop/computer bij motorische problemen
Wat is het doel	Bij moeilijkheden met fijne motoriek: leesbaarheid creëren en reduceren van frustratie bij fysieke inspanning.
Voor wie	Leerlingen met problemen in de fijne motoriek
Door wie	Groepsleerkracht in overleg met intern begeleider
Intensiteit	Volgens afspraak
Voorwaarden/procedures	Laptop /computer is beschikbaar
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Auditieve ondersteuning lesmateriaal
Wat is het doel	De lesstof kunnen verwerken op een manier die passend is voor de onderwijsbehoefte van de betreffende leerling
Voor wie	Leerlingen die auditieve ondersteuning nodig hebben bij het verwerken van leerstof
Door wie	Groepsleerkracht in overleg met intern begeleider

Intensiteit	Indien mogelijk en nodig
Voorwaarden/procedures	Bij de reguliere lessen wordt zoveel mogelijk het digitaal lesmateriaal ingezet. De leerlingen kunnen waar mogelijk werken met een laptop/computer voor de ondersteuning.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Visuele aanpassing lesmateriaal
Wat is het doel	De lesstof kunnen verwerken op een manier die passend is voor de onderwijsbehoefte van de betreffende leerling
Voor wie	Leerlingen die visuele ondersteuning nodig hebben bij het verwerken van leerstof
Door wie	Groepsleerkracht in overleg met intern begeleider
Intensiteit	Indien mogelijk en nodig
Voorwaarden/procedures	Bij de reguliere lessen wordt zoveel mogelijk het digitaal lesmateriaal ingezet. De leerlingen kunnen waar mogelijk werken met een laptop voor de ondersteuning.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Ondersteuning bij timemanagement
Wat is het doel	Leerling leert op een verantwoorde manier omgaan met de tijd die hij nodig heeft
Voor wie	Alle leerlingen
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Indien nodig
Voorwaarden/procedures	De groepsleerkracht bespreekt met de leerling hoeveel hij of zij in welke tijd gaat maken. Hier kan als ondersteuning een time-timer bij gebruikt worden. De leerkracht kan aan het begin van de week/dag inplannen welke vakken (en lesinhoud) er wanneer worden gemaakt.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Beschikbaarheid digitaal lesmateriaal
Wat is het doel	Het onderwijs aantrekkelijker maken, motivatie stimuleren.
Voor wie	Alle leerlingen
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	De leerkracht kan bij verschillende lessen ondersteuning krijgen middels het digibord door het aanbod voor het digitale lesmateriaal.
Extra informatie	

Ondersteuning door aanpassingen in het gebouw

Inhoud (wat is het)	Rolstoeltoegankelijk gebouw
Wat is het doel	Toegankelijkheid van het gebouw voor leerlingen vergroten.
Voor wie	Leerlingen en groepsleerkrachten
Door wie	n.v.t.
Intensiteit	Indien nodig
Voorwaarden/procedures	De leerling of groepsleerkracht heeft een liftsleutel nodig.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Rolstoelvriendelijke praktijklokalen
Wat is het doel	Toegankelijkheid van het gebouw voor leerlingen vergroten.
Voor wie	Leerlingen en groepsleerkrachten
Door wie	n.v.t.
Intensiteit	Indien nodig
Voorwaarden/procedures	De leerling of groepsleerkracht heeft een liftsleutel nodig.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Rolstoelvriendelijke leslokalen
Wat is het doel	Toegankelijkheid van het gebouw voor leerlingen vergroten.
Voor wie	Leerlingen en groepsleerkrachten
Door wie	n.v.t.
Intensiteit	Indien nodig
Voorwaarden/procedures	De leerling of groepsleerkracht heeft een liftsleutel nodig.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Therapieruimte
Wat is het doel	Transfer tussen school en therapie wordt gefaciliteerd.
Voor wie	Leerling en therapeut
Door wie	n.v.t.
Intensiteit	n.v.t.
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Time-out ruimte
Wat is het doel	Faciliteren van een ruimte waar de leerling tot rust kan komen en in rust aan zijn werk kan gaan.
Voor wie	Alle leerlingen
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Wisselend per leerling
Voorwaarden/procedures	De groepsleerkracht weet welke time-out ruimte er wordt gebruikt door zijn leerling en maakt hier met de leerling afspraken over.
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Prikkelarme inrichting lokalen
Wat is het doel	Onderwijs kunnen verzorgen in een prikkelarme omgeving/lokaal
Voor wie	Alle leerlingen
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Dagelijks
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

Inhoud (wat is het)	Prikkelarme werkplekken in de klas
Wat is het doel	Faciliteren van een plek in de klas die een leerling, waar nodig, extra rust biedt.
Voor wie	Leerlingen die een prikkelarme werkplek nodig heeft
Door wie	Groepsleerkracht
Intensiteit	Wisselend per leerling
Voorwaarden/procedures	De leerling gebruikt deze werkplek in overleg of volgens afspraak.
Extra informatie	